

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญ

เด็กและเยาวชนมีบทบาทและมีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ และถือเป็นอนาคตของชาติ ดังตัวอย่างตอนหนึ่งของพระราชดำรัสที่พระราชทานโดยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชฯ เนื่องในวโรกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา 5 ธันวาคม 2547 ว่า “เด็ก ๆ จะต้องสามารถเรียนรู้ เรียนให้ทำงานเพื่อช่วยบ้านเมืองจริง ถ้าเด็กไม่มีความรู้ ช่วยบ้านเมืองไม่ได้ บ้านเมืองก็ไปไม่รอด” (หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ, 2547 หน้า 9) สิ่งที่ต้องคำนึงถึงตามพระราชดำรัสนี้คือ จะสามารถพัฒนาความรู้ และการเรียนรู้ของเด็กและเยาวชนให้มีประสิทธิภาพได้อย่างไร

รัฐบาลทุกยุคสมัย ได้ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาความรู้เชิงวิชาการให้กับเด็กและเยาวชน โดยกำหนดว่าเด็กทุกคนต้องได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน แต่อย่างไรก็ตามการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสภาพเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ที่เป็นผลจากความเจริญก้าวหน้าด้านเทคโนโลยี และการสื่อสาร ทำให้เกิดความไม่สมดุลระหว่างความเจริญด้านวัตถุ และความเจริญด้านจิตใจ การมุ่งเน้นพัฒนาความรู้เชิงวิชาการ ด้านเศรษฐกิจ สังคม หากไม่กระทำควบคู่ไปกับการพัฒนาความรู้ด้านคุณธรรมจริยธรรม จะก่อให้เกิดปัญหาสังคมตามมาหลายประการ ดังที่ปรากฏให้เห็นเป็นตัวอย่างในสังคมปัจจุบันมากมาย เช่น การเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัว การคอร์รัปชัน ความโลภอยากได้ของผู้อื่นโดยไม่คำนึงถึงความถูกต้อง จนก่อให้เกิดปัญหาด้านอาชญากรรมตามมา เป็นต้น

จากสถิติของสำนักงานอัยการจังหวัดคดีเด็กและเยาวชน จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งแบ่งลักษณะกระทำความผิดของเด็กและเยาวชนทั้งหมดไว้ 6 ด้าน คือ ด้านความผิดที่เกี่ยวกับเพศ ความผิดที่เกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน ความผิดเกี่ยวกับอาวุธปืน ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด และความผิดอื่น ๆ โดยใน พ.ศ. 2546 มีเด็กและเยาวชนใน จ. นครราชสีมา กระทำความผิดทั้งสิ้น 1,088 คดีและสูงเป็น 1,307 คดีในปี 2547 (http://www.korat-ju.ago.go.th/new_page_3.htm) ซึ่ง จากสถิติและแนวโน้มดังกล่าวพบว่า เด็กและเยาวชนมีแนวโน้มก่ออาชญากรรมเพิ่มขึ้น และมีความรุนแรงมากขึ้น จนสถานพินิจและคุ้มครองเด็กไม่เพียงพอต่อการรองรับจำนวนเด็กที่กระทำผิดที่เพิ่มจำนวนขึ้นอย่างรวดเร็ว ทำให้เด็กที่อยู่ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กมีสภาพความเป็นอยู่แออัด ทำให้ยากต่อการบริหารจัดการ และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของเด็ก จนเกิดปัญหาการลักลอบหนีออกจากสถานพินิจและคุ้มครองเด็กตามที่ปรากฏ

เป็นข่าวหลายครั้ง ข้อมูลเหล่านี้เป็นข้อบ่งชี้ประการหนึ่งว่าเด็กและเยาวชนของประเทศไทยมีแนวโน้มเกิดปัญหาด้านพฤติกรรมเชิงจริยธรรมมากขึ้นเรื่อย ๆ

ด้านงานวิจัยพฤติกรรมเชิงจริยธรรมในประเทศไทยนั้นได้มีผู้สนใจทำการศึกษาไว้เมื่อปี 2522 (สุนันท์ ปรีชาชัยสุตน์, 2542 อ้างถึงใน พรพิมล สันติหิรัญภาพ, 2522, หน้า 111-113) ศึกษาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 10 คุณลักษณะ ได้แก่ ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ ความมีเหตุผล ความกตัญญู การรักษาระเบียบวินัย ความเสียสละ ความสามัคคี การประหยัดและออมทรัพย์ ความยุติธรรม ความอดสาหัส พบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ทุกภาคของประเทศไทยมีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมที่น่าพอใจเพียง 4 คุณลักษณะ สำหรับนักเรียนในกรุงเทพมหานครมีคุณลักษณะทางจริยธรรมที่น่าพอใจน้อยกว่า โดยมีเพียง 3 คุณลักษณะเท่านั้น คือ ความเสียสละ การประหยัดออมทรัพย์ และความกตัญญู โดยขาดคุณลักษณะความมีเหตุผล ซึ่งจากงานวิจัยดังกล่าวจะเห็นได้ว่า คุณลักษณะทางจริยธรรมทางสังคมของเด็กและเยาวชนมากกว่าครึ่ง มีแนวโน้มที่น่าเป็นห่วง ดังนั้น ปัญหาด้านพฤติกรรมเชิงจริยธรรมทางสังคมของเด็กและเยาวชน จึงเป็นปัญหาสำคัญ และเป็นมูลเหตุให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาถึงปัญหาด้านพฤติกรรมเชิงจริยธรรมทางสังคมของเด็กและเยาวชน

สำหรับการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมทางสังคมให้กับเด็กและเยาวชนนั้น จากข้อมูลสถิติ (หนังสือกรุงเทพมหานคร ฉบับวันอังคารที่ 22 กุมภาพันธ์ 2548) พบว่า ครอบครัวคนไทยในปัจจุบัน 60 - 70% ไม่เคยเข้าวัด มีเพียง 30-40% ที่เข้าวัดบ้าง นอกจากนี้ เด็กและเยาวชนมีค่านิยมทั้งวัฒนธรรมไทย เถอวัฒนธรรมตะวันตก และเด็กและเยาวชนจะให้ความสำคัญกับวันวาเลนไทน์มากกว่าวันมาฆบูชา นอกจากนี้ข้อมูลจากนักวิชาการ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โพลล์ที่ทำการสำรวจวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมเด็กและเยาวชนไทยด้านคุณธรรมจริยธรรม พบว่า เด็กและเยาวชน 70% เห็นว่าหลักธรรม หรือข้อธรรมะเป็นเรื่องของคนแก่ 65% เห็นว่าเป็นเรื่องที่เข้าใจยาก 60% เห็นว่าหลักธรรมน่าเบื่อหน่าย และ 60% ไม่เคยร่วมกิจกรรมทางศาสนาในวัด ทำให้บทบาทในการปลูกฝังคุณธรรม และจริยธรรมของเด็กและเยาวชนน้อยลงเรื่อย ๆ เด็กและเยาวชนให้ความสนใจในการร่วมกิจกรรมทางศาสนาในวัดลดลง ดังนั้นสถาบันที่จะเข้ามามีบทบาทในการทำหน้าที่พัฒนา และเสริมสร้างความรู้ด้านคุณธรรมจริยธรรมที่สำคัญในปัจจุบัน จึงตกเป็นภาระของสถาบัน การศึกษาหรือโรงเรียนเป็นสำคัญ ซึ่งตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ก็ได้กำหนดสาระเกี่ยวกับการศึกษาไว้ในมาตรา 81 ว่า รัฐต้องจัดการศึกษาอบรมให้เกิดความรู้คู่คุณธรรม และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ได้บัญญัติสาระการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรม (จิราภรณ์ สุทธิรักษ์, 2545, หน้า 2) ดังนั้น

เป้าหมายของโรงเรียนจึงไม่ใช่เพียงแต่มุ่งสร้างความสำเร็จทางวิชาการเท่านั้น หากแต่จะต้องคำนึงถึงการพัฒนาด้านจิตใจในตัวเด็กและเยาวชนที่จะดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุขควบคู่กันไปด้วย ในงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงมุ่งเน้นที่เด็กและเยาวชนในโรงเรียนเป็นสำคัญ

วิธีการแก้ปัญหาพฤติกรรมของเด็กและเยาวชนมีหลายวิธี หนึ่งในวิธีการที่สามารถแก้ปัญหาพฤติกรรมได้ คือ การให้คำปรึกษากลุ่มแบบพิจารณาเหตุผล อารมณ์ และพฤติกรรม (REBT) ซึ่งคอเรย์ (Correy, 1990, p. 411) กล่าวว่าไว้ว่า เป็นแนวทางซึ่งเน้นการปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นไปมาระหว่างการเรียนรู้ อารมณ์ และพฤติกรรม โดยเน้นการเพิ่มความเชื่อมั่นให้กับผู้เข้ารับการบำบัดและการฝึกหัดทำกิจกรรมที่จะนำไปสู่การสร้างสรรค์ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในการคิด และพฤติกรรม และสอดคล้องกับแพทเทอร์สัน (Patterson, 1980, p. 172, cited in Ellis, 1962) ที่กล่าวว่า การให้คำปรึกษากลุ่มแบบพิจารณาเหตุผล อารมณ์ พฤติกรรม เน้นการคิดอย่างมีเหตุผล เพื่อจัดปัญหาทางอารมณ์ พฤติกรรม เน้นการคิดอย่างมีเหตุผล เพื่อจัดปัญหาทางอารมณ์ และพฤติกรรมของบุคคล โดยช่วยให้บุคคลสามารถรักษารูปแบบการคิดและ การแสดงออกอย่างมีเหตุผลได้ในระยะยาว เนื่องจากกระบวนการให้คำปรึกษาจะเริ่มจากการชี้ให้บุคคลตระหนักถึงความคิดที่ไม่มีเหตุผลของตน ทำการฝึกคิดวิเคราะห์สภาพการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น จนกระทั่งสามารถสร้างความคิดใหม่อย่างมีเหตุผลด้วยตนเอง มีความเข้าใจตนเอง สามารถควบคุมตัวเองได้ มีปรัชญาชีวิตที่เป็นจริงและกว้างขึ้น ดังนั้นการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกให้การให้คำปรึกษากลุ่มแบบพิจารณาเหตุผล อารมณ์ และพฤติกรรม โดยมุ่งเน้นการปลูกฝังความเชื่อที่สมเหตุสมผล และถูกต้องสอดคล้องกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมทางสังคม และศึกษาถึงผลที่มีต่อการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมทางสังคมของเด็กที่เป็นกลุ่มทดลอง ทั้งนี้เนื่องจากพฤติกรรมเชิงจริยธรรมทางสังคมเป็นจริยธรรมที่สังคมให้ความสำคัญ เพราะเป็นพฤติกรรมเชิงจริยธรรมที่เกี่ยวข้องกับการใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคม ซึ่งคาดว่าจะการศึกษาวิจัยในครั้งนี้จะมีผลสัมฤทธิ์ในการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมทางสังคมเพื่อส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนสามารถเติบโตเป็นประชากรที่มีคุณภาพ ดำเนินชีวิตอยู่อย่างมีความสุข และพัฒนาประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้าได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาผลการให้คำปรึกษากลุ่มแบบพิจารณา เหตุผล อารมณ์ และพฤติกรรม ต่อการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมทางสังคม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

สมมติฐานของการวิจัย

1. มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีทดลองกับระยะเวลาการทดลอง
2. นักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการให้คำปรึกษากลุ่มแบบพิจารณา เหตุผล อารมณ์ และพฤติกรรม มีการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมทางสังคม ระยะหลังการทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม
3. นักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการให้คำปรึกษากลุ่มแบบพิจารณา เหตุผล อารมณ์ และพฤติกรรม มีการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมทางสังคม ระยะติดตามผลสูงกว่ากลุ่มควบคุม
4. นักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการให้คำปรึกษากลุ่มแบบพิจารณา เหตุผล อารมณ์ และพฤติกรรม มีการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมทางสังคม ระยะทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง
5. นักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการให้คำปรึกษากลุ่มแบบพิจารณา เหตุผล อารมณ์ และพฤติกรรม มีการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมทางสังคม ระยะติดตามผลสูงกว่าก่อนการทดลอง

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษานี้เป็นการศึกษาเชิงทดลอง เพื่อศึกษาผลของการให้คำปรึกษากลุ่มแบบพิจารณา เหตุผล อารมณ์ และพฤติกรรม ในการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมทางสังคม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งมีขอบเขตการศึกษาดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 - 1.1 ประชากร เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ของโรงเรียนเมืองพัทยา 3 ปีการศึกษา 2549
 - 1.2 กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 2 ของโรงเรียนเมืองพัทยา 3 ปีการศึกษา 2549 ที่มีคะแนนพฤติกรรมเชิงจริยธรรมทางสังคม ด้านใดด้านหนึ่ง ที่น้อยที่สุด จาก 5 พบว่าเป็นด้านเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม โดยมีช่วงคะแนนตั้งแต่ 11-15 คะแนนมีความสมัครใจเข้าร่วมการวิจัย โดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เป็นกลุ่มตัวอย่าง 16 คน แล้วทำการสุ่มเข้ากลุ่ม (Random Assignment) เป็นกลุ่มทดลอง 8 คน และกลุ่มควบคุม 8 คน
2. ตัวแปรที่ศึกษา
 - 2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่
 - 2.1.1 วิธีการให้คำปรึกษา ซึ่งจำแนกออกเป็น 2 วิธี ได้แก่
 - 2.1.1.1 กลุ่มแบบพิจารณา เหตุผล อารมณ์ และพฤติกรรม
 - 2.1.1.2 วิธีตามปกติ

2.1.2 ระยะเวลาของการทดลอง แบ่งเป็น 3 ระยะ

2.1.2.1 ระยะก่อนการทดลอง

2.1.2.2 ระยะหลังการทดลอง

2.1.2.3 ระยะติดตามผล

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ พฤติกรรมเชิงจริยธรรมทางสังคม

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. พฤติกรรมเชิงจริยธรรมทางสังคม จัดเป็นส่วนหนึ่งของพฤติกรรมด้านความรู้สึก หรือ ด้านเจตพิสัย ที่มีระดับการพัฒนาดังแต่ขั้นรับ จนถึงขั้นสูงสุด คือ ขั้นเกิดกิจนิสัย ทั้งนี้เพราะ พฤติกรรมเชิงจริยธรรมเป็นลักษณะเฉพาะของบุคคล อันเป็นส่วนหนึ่งของบุคลิกภาพที่อยู่ภายใต้ อิทธิพลขององค์ประกอบหลาย ๆ ประการ ทั้งในตัวบุคคลเอง ได้แก่ ความรู้ ความคิด สถิติปัญญา และองค์ประกอบจากภายนอก ได้แก่ การอบรมบ่มนิสัย และสภาพแวดล้อมอื่น ๆ ดังนั้นจึงพบว่า การที่บุคคลใดจะมีจริยธรรมหรือคุณธรรมสูงหรือต่ำ มิได้ขึ้นอยู่กับว่าเขาเป็นผู้ฉลาด มีสติปัญญา หรือมีความรู้เพียงประการเดียว หากยังขึ้นอยู่กับพื้นฐานการอบรมบ่มนิสัย สภาพแวดล้อมทาง ครอบครัว สภาพแวดล้อมทางสังคม และอื่น ๆ อีกหลายประการ

พฤติกรรมด้านความรู้สึกหรือด้านคุณลักษณะ มีระดับขั้นพัฒนาที่แตกต่างกันจากระดับขั้น พัฒนาของพฤติกรรมด้านความคิดอีกด้วย โดยมี 5 ขั้นด้วยกันคือ

1.1 ขั้นรับ (Receiving) จัดเป็นพัฒนาการขั้นแรกที่สุดในด้านนี้ ในขั้นนี้ บุคคลจะมีความรู้สึกรับรู้ต่อสิ่งเร้าที่ปรากฏหรือมากระทบต่อประสาทสัมผัส บุคคลจะเริ่มมีความตั้งใจรับรู้ สิ่งเร้าที่แน่นอนเฉพาะอย่าง ซึ่งอาจจะแบ่งย่อยออกเป็นขั้นย่อย ๆ คือ

1.1.2 ขั้นรู้ตัว ได้แก่ การตั้งข้อสังเกต รับรู้ความแตกต่างของสิ่งเร้าที่มา กระแทก เช่น รับรู้ความแตกต่างของภาพ เสียง รูปร่าง เหตุการณ์ต่าง ๆ

1.1.3 ขั้นตั้งใจรับ ได้แก่ การมีความตั้งใจฝักใฝ่ต่อสิ่งเร้าเฉพาะอย่าง และนำมา รวมกัน หรือยอมรับเพื่อปฏิบัติ

1.1.4 ขั้นย่อยสุดท้าย คือ การเลือกสรรสิ่งที่รับมา ได้แก่การเลือกรับเฉพาะอย่าง สนใจ อ่านเฉพาะเรื่อง หรือเลือกตอบคำถามเฉพาะบางคำถาม เป็นต้น

1.2 ขั้นตอบสนอง (Responding) เป็นพัฒนาการขั้นสูงขึ้นมาอีกขั้นหนึ่ง ในขั้นนี้ บุคคลจะไม่เพียงรับรู้สิ่งเร้าเฉย ๆ แต่จะเริ่มมีปฏิกิริยาตอบสนองต่อสิ่งเร้าในลักษณะ 3 ขั้นย่อย คือ

1.2.1 ขั้นเต็มใจตอบสนอง เป็นการยอมรับปฏิบัติตามหลักการหรือเกณฑ์ที่ได้รับรู้

1.2.2 ขั้นตั้งใจตอบสนอง ขั้นนี้บุคคลจะเริ่มอาสาที่จะเข้าร่วมปฏิบัติการกับผู้อื่น และอาจมีการพยายามหลีกเลี่ยงไม่ปฏิบัติในสิ่งที่ขัดกับสิ่งที่เขาได้รับรู้มา

1.2.3 ขั้นพอใจจะตอบสนอง ขั้นนี้บุคคลจะเกิดความพอใจหรือไม่พอใจต่อพฤติกรรมหรือการแสดงออกของผู้อื่นที่สอดคล้องหรือขัดแย้งกับสิ่งที่เขาได้รับรู้มา เป็นการเลือกสรร การตอบสนองสิ่งเร้า

1.3 ขั้นเห็นคุณค่า (Valuing) ในขั้นนี้ บุคคลจะเริ่มเห็นคุณค่าของสิ่งที่เขาได้รับรู้ และสิ่งที่เขาตอบสนองไม่ใช่เพียงแต่รับรู้หรือตอบสนองไปตามกฎเกณฑ์หรือข้อปฏิบัติที่รับมาอย่างเดียว เขาจะเริ่มตอบยอมรับว่าสิ่งที่เขาได้รับ สิ่งใดมีค่า มีความหมายต่อเขา และสิ่งใดไม่มีค่าไม่มี ความหมายต่อเขา บุคคลที่พัฒนาถึงขั้นนี้ในความรู้สึกหรือคุณลักษณะด้านใดด้านหนึ่งจะ แสดงออกด้วยพฤติกรรมต่าง ๆ ตามขั้นตอนการพัฒนาย่อย ดังนี้

1.3.1 ขั้นการยอมรับค่านิยม ได้แก่ การพยายามเพิ่มพูนประสบการณ์ในสิ่งเร้า นั้น ๆ และพยายามปฏิบัติตามบ่อยครั้งเข้า การแสดงความนิยมในค่านิยมได้แก่ การเข้าช่วยเหลือ สนับสนุนร่วมมือในกิจกรรมเพื่อส่งเสริมสิ่งที่เขาเห็นด้วย

1.3.2 ขั้นการเข้าร่วมงาน ได้แก่ การเข้าไปร่วมเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มที่เขาเห็นคุณค่าและปฏิเสธ คัดค้าน โต้แย้ง ขัดขวาง การปฏิบัติหรือพฤติกรรมที่เขาไม่เห็นคุณค่า

1.4 ขั้นจัดระบบ (Organization) เมื่อบุคคลพัฒนาคุณลักษณะมาถึงขั้นนี้ หมายความว่า เขาจะพยายามปรับตัวเองให้เข้ากับคุณลักษณะหรือพฤติกรรมที่เขายอมรับและเห็น คุณค่านั้น เขาจะพยายามพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างค่านิยม (Value) ที่เขาเห็นคุณค่าหลาย ๆ อย่างพร้อม ๆ กันพยายามจัดลำดับค่านิยมต่าง ๆ ที่รับมา แล้วปรับตัวให้ยอมรับสิ่งต่าง ๆ ที่รับเข้า มา ขั้นนี้ประกอบไปด้วยขั้นย่อย 2 ขั้นคือ

1.4.1 ขั้นสร้างความเข้าใจในค่านิยม แสดงออกโดยการเข้าร่วมกลุ่มอภิปรายกลุ่ม ร่วมสร้างแนวคิด เปรียบเทียบพฤติกรรมที่เกี่ยวกับพฤติกรรมนั้น ๆ

1.4.2 ขั้นสร้างระบบค่านิยม แสดงออกโดยบุคคลพยายามชั่งน้ำหนักค่านิยม ต่าง ๆ ที่เขายอมรับ จัดลำดับค่านิยมเหล่านั้น สร้างแผนสร้างกฎเกณฑ์ให้สอดคล้องกับสิ่งที่เขา ยอมรับ และระบบที่เขาสร้างขึ้นแล้วนำไปใช้กับตัวเองหรือพยายามชักชวนให้ผู้อื่นยอมรับระบบ นั้น

1.5 ขั้นเกิดกิจนิสัย (Characterization) พัฒนาการขั้นจัดระบบนั้น เป็นการเริ่มต้น ของการวางตัว หรือการยอมรับสิ่งที่บุคคลเห็นคุณค่ามาเป็นลักษณะเฉพาะตัวกล่าวคือ เมื่อ การจัดระบบสำหรับตนเองเข้ารูปเข้ารอยแล้ว บุคคลก็จะยึดถือระบบที่จัดนั้นเป็นของตนเองแล้ว ปฏิบัติหรือยึดถือต่อไปจนเกิดเป็นการแสดงออกโดยอัตโนมัติ หมายความว่า เมื่อใดก็ตามที่เขาอยู่

ในสภาพการณ์ที่ต้องตอบสนองต่อสิ่งเร้า เขาก็จะตอบสนองในรูปแบบที่คงเส้นคงวาจนจัดได้ว่า เป็นลักษณะประจำตัวของเขาในที่สุด ขึ้นเกิดกิงนิตย แบ่งเป็นขั้นย่อย 2 ขั้น คือ

1.5.1 ขั้นสร้างข้อสรุป ได้แก่ การพยายามปรับปรุงระบบที่เขาพยายามจัดจนอยู่ในตัวเอง คือ การพยายามปรับพฤติกรรมของตนเองให้สมบูรณ์พร้อมตามแนวหรือระบบที่ตนเองต้องการ

1.5.2 ขั้นกิงนิตย ได้แก่ การแสดงออกอย่างสม่ำเสมอ จนได้รับการยอมรับจากวงการหรือหมู่คณะว่าเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวของเขา ซึ่งก็เป็นเครื่องแสดงว่าได้เกิดคุณลักษณะเฉพาะนั้น ๆ ในตัวของเขาเองแล้ว

ในงานวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจึงสร้างแบบวัดพฤติกรรมเชิงจริยธรรม โดยกำหนดระดับขั้นของการพัฒนาเป็น 5 ขั้น คือ ขั้นรับ ขั้นตอบสนอง ขั้นเห็นคุณค่า ขั้นจัดระบบ ขั้นกิงนิตย

2. พฤติกรรมเชิงจริยธรรมทางสังคม หมายถึง ความรู้สึกและการกระทำของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่แสดงออก เพื่อสังสรรค์ได้ตอบกับบุคคลอื่น ซึ่งผ่านกระบวนการตัดสินใจของผู้กระทำแล้วว่าดี ถูกต้องสำหรับตนและควรทำในสถานการณ์หนึ่ง ๆ ประกอบด้วยพฤติกรรมย่อยที่ศึกษา คือ

2.1 ความซื่อสัตย์ หมายถึง การประพฤติปฏิบัติอย่างเหมาะสม และตรงต่อความเป็นจริง ประพฤติปฏิบัติอย่างตรงไปตรงมา ทั้งกาย วาจา ใจ ทั้งต่อตนเองและผู้อื่น

2.2 ความเสมอภาคหรือความยุติธรรม หมายถึง การปฏิบัติด้วยความเที่ยงตรง สอดคล้องกับความเป็นจริงและสมเหตุสมผล ไม่มีความลำเอียง

2.3 ความเมตตากรุณา หมายถึง ความรักใคร่ สงสาร ประารถนาจะให้ผู้อื่นเป็นสุขและคิดจะให้ผู้อื่นพ้นทุกข์

2.4 การเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม หมายถึง พฤติกรรมใน 3 ลักษณะใหญ่ คือ การบำเพ็ญประโยชน์ การรักษาชื่อเสียงของหมู่คณะ และการรักษาระเบียบวินัย

2.5 ความกตัญญูกตเวที หมายถึง การรู้บุญคุณ และตอบแทนบุญคุณต่อผู้มีพระคุณ และสิ่งอื่นที่มีพระคุณ

3. การให้คำปรึกษากลุ่มแบบพิจารณาเหตุผล อารมณ์ และพฤติกรรม คือ กระบวนการที่ผู้ให้คำปรึกษาคนหนึ่งให้ความช่วยเหลือผู้มารับคำปรึกษาเป็นกลุ่มตั้งแต่ 8-12 คน โดยผู้รับบริการจะเป็นบุคคลที่มีความต้องการตรงกันที่จะปรับปรุงตนเองในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือต้องการจะแก้ปัญหาใดปัญหาหนึ่งร่วมกัน โดยผู้ให้คำปรึกษาจะกระตุ้น โน้มน้าว ร่วมกันตรวจสอบ ค้นหา และเพิ่มความเชื่อมั่นให้กับผู้รับบริการในการฝึกหัดทำกิจกรรมที่จะนำไปสู่การสร้างสรรค์ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในการคิด และพฤติกรรม กระบวนการนี้เน้นการกระทำ คือ ทำบางสิ่งบางอย่าง

ที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่อยู่ในใจของคนหนึ่งซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการบำบัดของกลุ่ม การเปลี่ยนแปลงจะตามมาเมื่อผู้รับบริการมีพันธะสัญญาที่จะฝึกหัดพฤติกรรมใหม่ ๆ อย่างต่อเนื่อง และสามารถทำให้ผู้ป่วยเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างมาก

กระบวนการให้คำปรึกษากลุ่มแบบพิจารณาเหตุผล อารมณ์ และพฤติกรรม (Rational Emotive Behavior Theory) คือวิธีการให้คำปรึกษานักคิดให้สามารถเปลี่ยนแปลงความเชื่อที่ไม่สมเหตุสมผล มาเป็นความคิดที่มีสมเหตุสมผลได้ โดยมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นแรก เป็นขั้นที่ช่วยให้ผู้เข้ารับการบำบัดค้นหาถึงสภาพที่แท้จริงเกี่ยวกับความเชื่อที่ไม่มีเหตุผลว่า สิ่งใดคือความคิด และความเชื่อที่ผิดของตนเองที่นำไปสู่การเกิดปัญหาด้านพฤติกรรม

ขั้นต่อมา เป็นขั้นของการเรียนรู้การตั้งคำถามที่มีเหตุผล ซึ่งมาจากการสังเกตโดยตัวผู้เข้ารับการบำบัดเอง ซึ่งจะนำมาใช้ได้แย้งความคิดที่ไม่มีเหตุผลเดิม

ขั้นสุดท้าย เป็นขั้นของการเรียนรู้การวิเคราะห์ความเชื่อที่ไม่มีเหตุผลจากความเชื่อที่มีเหตุผลใหม่ที่เกิดขึ้น และ เมื่อเกิดความเข้าใจจะทำให้ผู้เข้ารับการบำบัดเกิดความรู้สึกใหม่ที่มีเหตุผลและเหมาะสมเข้าไปแทนที่ความรู้สึกเดิม

4. กลุ่มทดลอง หมายถึง กลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเมืองพญา 3 ที่ได้รับโปรแกรมการให้คำปรึกษากลุ่มแบบพิจารณาเหตุผล อารมณ์ และพฤติกรรม ต่อการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมทางสังคม

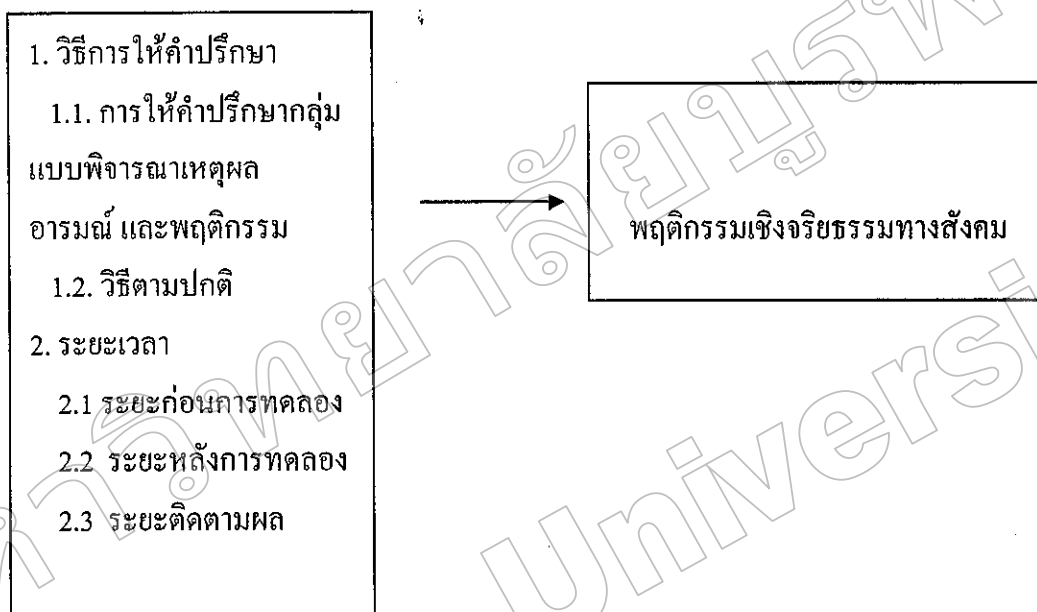
5. กลุ่มควบคุม หมายถึง กลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ไม่ได้รับโปรแกรมการให้คำปรึกษากลุ่มแบบพิจารณาเหตุผล อารมณ์ และพฤติกรรม ต่อการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมทางสังคมและดำเนินชีวิตประจำวันอย่างปกติ

6. วิธีตามปกติ หมายถึง วิธีการให้คำปรึกษาตามปกติของโรงเรียน

กรอบแนวคิดการวิจัย

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย